

SGK TARAFINDAN VERİLEN İDARİ PARA CEZALARINDA CEZALARIN ŞAHSİLİĞİ İLKESİNİN UYGULANMA ESASLARI

Bilindiği üzere; T.C. Anayasasının 38'inci maddesinin altıncı fıkrasında "Ceza sorumluluğu şahsîdir." hükmü yer almaktadır. Anayasanın bu hükmü ile şahısların işledikleri idari veya adli suçlara istinaden gerek adli gerekse idari merciler tarafından verilen cezaların infazının yalnızca o kişiye yönelik olarak uygulanması gerektiği hüküm altına alınmaktadır.

Bunun yanında, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun "*ceza sorumluluğunun şahsîliği*" başlıklı 20'nci maddesinin birinci fıkrasında, "Ceza sorumluluğu şahsîdir. Kimse başkasının fiilinden dolayı sorumlu tutulamaz." hükmü yer almaktadır.

Bu hükümler doğrultusunda SGK tarafından verilen idari para cezaları uygulanma esasları SGK uygulamaları dikkate alınarak aşağıdaki gibi uygulanacaktır. Konu hakkında 01.04.2020 tarih ve 2020/08 sayılı SGK Genelgesi ile uygulama esasları belirlenmiş olup, SGK Üniteleri tarafından aşağıdaki şekilde uygulanmaktadır.

I- GERÇEK KİŞİ İŞVERENLER AÇISINDAN

- Gerçek kişi işverenin ölümü hali

Gerçek kişi işverenin ölümü halinde kesilmiş ve tahakkuk etmiş idari para cezaları **terkin edilir** veya kesilerek tahakkuk edecek ise ceza kesilmez. Dolayısıyla, gerçek kişi işverenlerin ölümü halinde, daha önce işlemiş oldukları fiillerden dolayı uygulanmış olan idari para cezalarının, tebliğ edilip edilmediği üzerinde durulmaksızın SGK Ünite Komisyon Kararı ile iptal edilir.

Örneğin; (X) gerçek kişi işverenin 30.11.2021 tarihinde vefat ettiği ve varislerce 3 ay içerisinde 28.02.2022 tarihinde işyeri bildirgesi verilerek işyerinin tescil edildiği, SGK denetim ve kontrolle görevli memurlarınca 2013 ve 2014 yılına ait işyeri defter kayıt ve belgelerinin istenildiği ve belgelerin ibraz edildiği ancak söz konusu dönemlere ilişkin defter belgelerin geçersiz olduğu ve dolayısıyla idari para cezası uygulanmasına gerektiren durumun meydana geldiği varsayıldığında, cezaların şahsîliği ilkesi uyarınca yeni işveren (vârisler) idari para cezasından sorumlu olmayacağından idari para cezası tahakkuk ettirilmez.

Örneğin; (Y) gerçek işverenin 17.08.2021 tarihinde vefat ettiği ve varislerce 3 ay içerisinde 15.11.2021 tarihinde işyeri bildirgesi verilerek işyerinin tescil edildiği, mahkeme kararıyla (A) sigortalısının 2015/Ocak-2015-Temmuz aylarında sigortasız olarak çalıştırıldığına dair hüküm verildiği varsayıldığında ve dolayısıyla (A) sigortalısının SGK' ya bildirilmemesi nedeniyle idari para cezası uygulanmasına gerektiren durumun meydana geldiği varsayıldığında, cezaların şahsîliği ilkesi uyarınca yeni işveren (vârisler) idari para cezasından sorumlu olmayacağından idari para cezası tahakkuk ettirilmez.

- İşyeri devri hali

İşyerinin devrinde, devir tarihinden önceki bir tarihe ilişkin idari para cezası gerektiren bir fiilin söz konusu olması halinde, cezaların şahsiliği ilkesi uyarınca, devir alan kimseye idari para cezası tahakkuk ettirilemez, ancak tahakkuk ettirilmiş idari para cezası varsa devralan şahıstan bunun takip ve tahsilatı yapılır.

Örneğin; (Z) gerçek kişisi tarafından 14.09.2021 tarihinde (Y) gerçek kişisinden devralınan işyerine ilişkin olarak 20.10.2021 tarihli mahkeme kararına istinaden (A) sigortalısının 2017/Ocak-2017/Mayıs tarihleri arasında sigortasız olarak çalıştırıldığı varsayıldığında, idari para cezalarına ilişkin fiil tarihlerinin devir tarihinden önce olması nedeniyle, devralan işverene idari para cezası tahakkuk ettirilmez, söz konusu idari para cezaları devreden işverene uygulanır.

Örneğin; (D) gerçek kişisi tarafından 15.05.2020 tarihinde (E) gerçek kişisine devredilen işyerine ilişkin olarak 07.04.2021 tarihinde tahakkuk ettirilen ancak tahsil olunamayan idari para cezasının takip ve tahsilatına devralan (E)'den devam olunur.

- Denetime engel olma hali

SGK denetim ve kontrole görevli memurlarına işveren dışındaki kimselerin engel olması halinde, cezaların şahsiliği ilkesi uyarınca engel olan kimseler hakkında idari para cezası uygulanır ve dolayısıyla uygulanacak idari para cezası işverene ait işyeri dosyası ile ilişkilendirilmez.

Örneğin; SGK denetim ve kontrole görevli memuru (K) isimli işverene ait işyerine 07.03.2021 tarihinde denetime gitmiş ancak işverenin işyerinde bulunan eşi sigortalıların kimlik bilgilerinin istenmesine engel olmuştur. Bu durumda denetime engel olan işverenin eşi hakkında idari para cezası uygulanır.

II- TÜZEL KİŞİ İŞVERENLER AÇISINDAN

Tüzel kişi işverenler bakımından işverenlik tüzel kişiye ait olduğundan, ortaklar ve/veya kanuni temsilcilerin ölümü halinde tahakkuk etmemiş idari para cezaları bakımından tüzel kişilik adına idari para cezası uygulanır. Buna karşın, tüzel kişilere yönelik olarak verilen idari para cezalarının tüzel kişiliğin mal varlığından tahsil edilememiş olması nedeniyle, 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takibe geçilen sorumlu tutulan ortaklar ve/veya kanuni temsilcilerin ölümü halinde, cezaya tüzel kişiliğin muhatap olması nedeniyle, mirası reddetmemiş mirasçılardan bu alacakların takibine devam edilir.

III- ASIL İŞVEREN ALT İŞVEREN AÇISINDAN

Alt işveren tarafından 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi nedeniyle uygulanan idari para cezasının alt işverene tebliğ edilememesi halinde, cezaların şahsiliği ilkesi uyarınca asıl işverene idari para cezası tahakkuk ettirilmez. Ancak, alt işverene tebliğ edilmiş ve dolayısıyla tahakkuk etmiş olan idari para cezasının alt işverenden tahsil edilememesi halinde, müşterek ve müteselsil sorumluluk ilkesi uyarınca idari para cezasının asıl işverenden takip ve tahsili yoluna gidilir.

Saygılarımızla...
Vizyon Grubu